

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра філософії та релігієзнавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С.В.

Протокол №2 від 17.10.2018 р.

ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Феноменологія

підготовки магістрів

спеціальностей 031 Релігієзнавство, освітньої програми
«Релігієзнавство, міжконфесійні відносини»,
033 Філософія, освітньої програми «Філософія, суспільна аналітика»

Луцьк – 2018 р.

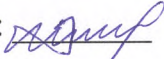
Робоча програма навчальної дисципліни Феноменологія підготовки магістрів, спеціальностей 031 Релігієзнавство, освітньої програми «Релігієзнавство, міжконфесійні відносини», 033 Філософія, освітньої програми «Філософія, суспільна аналітика».

Розробник: к.ф.н., доцент А.М. Семенов.

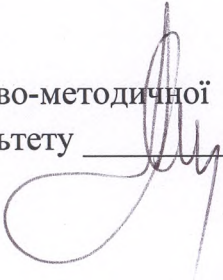
Рецензент: к.ф.н., доц. Возняк С.С., к.ф.н, доцент Ситник О.І.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри філософії та релігієзнавства

протокол № 3 від 26 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри: (підпис) Ю. Г. Борейко

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки
протокол № 3 від 5.10 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (підпис) А. Г. Шваб

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “Феноменологія ”

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	033 філософія, 031 релігієзнавство,	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання ___ 5_(1) ___
		Семестр ___ 9 ___
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 26 ___ год.
		Практичні (семінарські) 28__ год.
		Індивідуальні 0 ___ год.
		Самостійна робота 86_ год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: іспит

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ.

Робоча програма складена відповідно до освітньо-професійної підготовки магістра за спеціальністю філософія, релігієзнавство і призначена для організації навчально-методичної роботи студентів з курсу “**Феноменологія** ”. Програма містить анотаційну структуру курсу, види роботи над ним та форми контролю. Робоча навчальна програма визначає обсяг тематичних питань, які повинен засвоїти студент, літературу, орієнтовну тематику рефератів (фіксованих виступів), категоріальний апарат, перелік контрольних питань.

Феноменологія розглядається у контексті вивчення базових філософських дисциплін – метафізики та онтології, філософської антропології, соціальної філософії, у поєднанні з суміжними гуманітарними дисциплінами.

Мета курсу - ознайомлення студентів з широким полем проблематики феноменології, освоєння ними методів та форм теоретичного мислення, формування системи наукових знань у галузі теорії та історії феноменології, їх трансформації в сучасну гуманітарну освіту та культуру, оволодіння категоріальним “апаратом” мислення і пізнання на базі ґрунтовного знайомства з колом відповідної джерельної, монографічної літератури та власної теоретичної філософської рефлексії.

Пріоритетним завданням вивчення курсу «Феноменологія» є розкриття місця, ролі та значення актуальних проблем людської свідомості, філософського осмислення та аналізу розумових процесів у контексті зародження та становлення світоглядної культури Новітньої історії,

формування світової академічної філософії, а також, на основі цього, розвиток наукового, творчого і критичного мислення студентів, що є невід'ємним атрибутом розвитку духовності, полікультурності та гуманізму на рівні державотворення в Україні та інтеграційних процесів глобального суспільства.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ.

Результатом вивчення курсу «Феноменологія» є формування знань в галузі історії та теорії філософських проблем свідомості у цілому та пізнавальних процесів зокрема. Згідно з вимогами освітньо- професійної програми студенти повинні знати: історію та теорію філософських проблем свідомості у цілому та пізнавальних процесів зокрема, структуру феноменології як філософської дисципліни, її роль та значення у сучасній системі гуманітарної освіти; вміти застосовувати методи та форми теоретичного мислення, формування системи наукових знань у галузі теорії та історії феноменології, історико-філософського оціночного аналізу світової академічної філософії кінця XIX- XXI ст.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Академічна філософія в системі сучасної гуманітарної науки та освіти.

Тема 1. Людина, суспільство, цивілізація: динаміка розвитку та взаємодії на сучасному етапі: системно-інформаційний підхід та аналітичний опис. Світ та світогляд сучасної людини, його багатовимірний, інтерактивний і гіпердинамічний характер. Поняття транскордонності світу сучасної людини.

Тема 2. Філософія в структурі сучасної гуманітарної науки та освіти. Академічна філософія сьогодення. Феноменологія в структурі академічної філософії.

Змістовий модуль 2. Історія та теорія феноменології.

Тема 3. Феноменологія: історія та сучасна парадигма. Феноменологія як філософська теорія свідомості. Феноменологія І.Канта і статус трансцендентальної філософії.

Тема 4. Теорія феноменології: структура, принципи та пріоритети. Свідомість як специфічний вид реальності. Свідомість та духовний світ людини.

Тема 5. Феноменологія Е.Гуссерля.

Змістовий модуль 3. Феноменологія та практика науки.

Тема 6. Наука та феномен свідомості. Трансформація сфери науки та релевантне конструювання ареалу свідомості.

Тема 7. Онтологічні питання теоретичної феноменології. Феномени реального та ідеального сучасного наукового процесу.

Тема 8 . Феноменологія та практика інформаційної цивілізації. Парадигми цивілізаційного розвитку та дискриптивні системи наукового опису. Феноменологія науки та перспективне моделювання майбутнього.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Академічна філософія в системі сучасної гуманітарної науки та освіти.					
Тема 1. Людина, суспільство, цивілізація: динаміка розвитку та взаємодії на сучасному етапі: системно-інформаційний підхід та аналітичний опис. Світ та світогляд сучасної людини, його багатовимірний, інтерактивний і гіпердинамічний характер. Поняття транскордонності світу сучасної людини.	16	4	4	8	0
Тема 2 Філософія в структурі сучасної гуманітарної науки та освіти. Академічна філософія сьогодення. Феноменологія в структурі академічної філософії.	20	4	4	10	2
Разом за модулем 1	36	8	8	18	2
Змістовий модуль 2. Історія та теорія феноменології					
.					
Тема 3. Феноменологія: історія та сучасна парадигма. Феноменологія як філософська теорія свідомості. Феноменологія І.Канта і статус трансцендентальної філософії.	14	4	2	8	0
Тема 4. Теорія феноменології: структура, принципи та пріоритети. Свідомість як специфічний вид реальності. Свідомість та духовний світ людини.	22	4	4	12	2

<u>Тема 5</u> Феноменологія Е.Гуссерля	10	2	2	6	0
Разом за модулем 2	46	10	8	26	2
Змістовий модуль 3. Феноменологія та практика науки.					
<u>Тема 6</u> Наука та феномен свідомості. Трансформація сфери науки та релевантне конструювання ареалу свідомості	24	2	4	14	4
<u>Тема 7</u> Онтологічні питання теоретичної феноменології. Феномени реального та ідеального сучасного наукового процесу	20	2	4	12	2
<u>Тема 8</u> Феноменологія та практика інформаційної цивілізації. Парадигми цивілізаційного розвитку та дискриптивні системи наукового опису. Феноменологія науки та перспективне моделювання майбутнього.	24	4	4	16	0
Разом за модулем 3	68	8	12	42	6
Всього годин:	150	26	28	86	10

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ п/п	Тема	Кількість год
1	Академічна філософія в системі сучасної гуманітарної науки та освіти	4
2	Людина, суспільство, цивілізація: динаміка розвитку та	6

	взаємодії на сучасному етапі: системно-інформаційний підхід та аналітичний опис.	
3	Поняття транскордонності світу сучасної людини	2
4	Феноменологія в структурі академічної філософії	6
5	Феноменологія : історія та сучасна парадигма.	4
6	Феноменологія І.Канта і статус трансцендентальної філософії	4
7	Площина інтеграції феноменології в сучасну філософську освіту та культуру.	2
8	Свідомість як специфічний вид реальності	2
9	Трансцендентні та трансцендентальні феномени природи дії свідомості	8
10	Філософія як строга наука» та «Ідеї до чистої феноменології і феноменологічної філософії» як пропедевтика до формування феноменологічного метода Е.Гуссерля.	6
11	Трансформація сфери науки та релевантне конструювання ареалу свідомості.	8
12	Перспективно- прогностичні можливості розвитку інтелектуальних систем у соціальній динаміці XXI століття	8
13	Феноменологія та практика інформаційної цивілізації	6
14	Проблема формування універсальних цінностей: історія та досвід соціальної апробації	4
15	Лінійна та нелінійна моделі наукового пошуку.	8
16	Феноменологія науки та перспективне моделювання майбутнього.	4
17	Парадигми цивілізаційного розвитку та дискриптивні системи наукового опису.	4

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ).

Програма не передбачає (ІНДЗ).

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальна дисципліна складається з трьох змістових модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка складається

1. Поточне оцінювання з відповідних тем (макс. 40 балів)
2. Модульні контрольні роботи (макс. 60 балів).

Поточний контроль (макс. 40 балів)					Модульний контроль (макс. 60 балів)			Загальна кількість балів макс. 100	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			МКР 1	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т5	Т 6	Т 7	Т 8		
5	5	5	5	5	5	5	5	60	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або інтелектуальні подорожі до країни Філософії. - Мала академія Наук України, 2017. - 238 с.
- Кулик О.В. Філософія : Навчальний посібник для вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації/ О.В. Кулик. - Дніпропетровськ: Монолит, 2013. - 692 с.
- Філософія: навч. посіб. для аспірантів і здобувачів / за наук. ред. А. В. Арістової і С. В. Синякова. - К. : НТУ, 2013. - 245 с.

- Лузан А.О. Вступ до філософії : навчальний посібник для ВНЗ / А.О. Лузан. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 136 с.
- Козьмук Я., Задубрівська О. Філософія: навч. посіб. / Я. Козьмук, О. Задубрівська. - Чернівці : Рута, 2012. - 139 с.
- Сосна В.П. Філософія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Сосна В. П. - Хмельницький : ХНУ, 2011. - 395 с.
- Філософія. Навчально-методичний посібник /За ред. В.Троянського. – Чернівці: Чернівецький над. ун-т, 2010. – 135 с.
- Пазенок В. С. Філософія. Навчальний посібник. – К.:Академвидав, 2008.
- Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія. Підручник. – К.: Академвидав, 2007.
- Подольська Є. А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. . – К.: Інкос, 2006.
- Кремень В. Філософія: мислителі, ідеї, концепції. – К.: Книга, 2005.
- Надольний І.Ф. Філософія: Посібник. – К., 1999, 2000, 2004.
- Петрушенко В. Філософія – Львів: Літопис, 2004.
- Щерба С.П. Філософія: короткий виклад. Навчальний посібник. – Кондор, 2004.
- Бичко І.В. Філософія: Курс лекцій. – К., 2003.
- Данильян О., Тараненко В. Основи філософії: Навчальний посібник. - Харків: Право, 2003. - 352 с.
- Ільїн В.В., Кулагін Ю.І. Філософія. Підручник. У 2- ч. Київ: "Альтерпрес", 2002.
- Арутюнов В.Ф. Філософія: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення. – К., КНЕУ, 2001.
- Горлач М.І. Філософія: Підручник. – Харків, 2000.
- Петрушенко В.П. Практикум з філософії: Навчальний посібник. – Новий світ, 2000.
- Волинка Г.І., Гусев В.І., Огородник І.В., Федів Ю.О. Вступ до філософії. – К., 1999.
- Горак Г.І. Філософія. Курс лекцій. - Київ., 1997.
- Заїченко Г.А. та ін. Філософія.- Київ: Вища школа, 1995.- 455 с.
- Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: Онтологія людини.- Київ: Абрис, 1995.- 335 с.
- Філософія.: Навч. Посіб. / Л.В. Губерський – К.: Вікар, 2006
- Кислюк К.В. Філософія. Модульний курс. – Х., 2009

- Иванов А.В. Миронов В.В. Университетские лекции по метафизике. Раздел IV Аксиология. М.: 2004
- Аболіна Т. Г., Єрмоленко А. М., Киселева О. О., Малахов В. А. Етичні норми і цінності: проблеми обґрунтування. -- К., 1997.
- Марчук М. Г. Ціннісні потенції знання. – Чернівці, “Рута”, 2001. – 319 с.
- Миронов В.В. Философия и метаморфозы культуры. М., 2005, С. 200-276;
- Анисимов С.Ф. Введение в аксиологию. М., 2001.
- Каган М.С. Философская теория ценностей. СПб. 1997.
- Хьелл Л., Д. Зиглер Теории личности. СПб., 1997
- *Кузанский Н.* Об ученом незнании. СПб.: Азбука, 2001. С. 103.
- *Кант И.* Критика чистого разума. М.: Мысль, 1994
- А.Шопенгауэр. Понятие воли. М.:Просвещение, 1992
- З.Фрейд. Психология бессознательного.М.:Просвещение, 1990
- У.Джеймс. Психология. М.: Педагогика, 1991
- *В. Дильтей.* Описательная психология. СПб., издательство «Алетейя», 1996.
- В.Виндельбандт. Избранное: Дух и история.М.:Юрист, 1995
- Поппер К. Логика и рост научного знания. — М., 1983.
- *Шелер М.* Избранные произведения. М., 1994.
- Й.Хейзинга. В тени завтрашнего дня.М.: Прогресс, 1992
- *Витгенштейн Л.* Культура и ценность // Философские работы. М.: Гнозис, 1994.
- *Гадамер Х.- Г.* Истина и метод. Основы философской герменевтики. М.: Прогресс, 1988
- *Г.-Г. Гадамер.* Истина в науках о духе // Топос. № 1. Минск, 2000
- *Гуссерль Э.* Идеи к чистой феноменологии и феноменологической философии. Том 1. Общее введение в чистую феноменологию / Пер. с нем. А.В. Михайлова. М.: ДИК, 1999. С. 52.
- Гуссерль, Э. Логические исследования, т. 1. — СПб., 1909.

- Гуссерль, Э. Собрание сочинений. Т. 1. Феноменология внутреннего сознания времени. — М., 1994.
- Гуссерль Э. Философия как строгая наука. — Новочеркасск: Сагуна, 1994.
- Гуссерль Э. Логические исследования. Т. 2. М.: ДИК, 2001.
- Гуссерль Э. Идеи к чистой феноменологии и феноменологической философии, кн. 1. — М.: ДИК, 1999.
- Гуссерль Э. Картезианские размышления. — СПб.: Наука, 1998.
- Гуссерль Э. Феноменология внутреннего сознания времени. — М.: Логос, 1994. Гуссерль Э. Кризис европейских наук и трансцендентальная феноменология. — СПб.: Владимир Даль, 2004.
- Гуссерль Э. Избранные работы / Сост.: В. В. Анашвили и др; сост. т. В. А. Куренной. — М.: Территория будущего, 2005.
- *-Разеев Д.Н.* Предмет философии науки в свете феноменологии // Философия о предмете и субъекте научного познания / Под ред. Э.Ф. Караваева, Д.Н. Разеева. СПб.: Санкт-Петербургское философское общество, 2002
- Какабадзе, З. М. Проблема «экзистенциального кризиса» и трансцендентальная феноменология Эдмунда Гуссерля. — Тбилиси, 1966.
- Мотрошилова, Н. В. Принципы и противоречия феноменологической философии. — М., 1967.
- Шпигельберг Г. Феноменологическое движение. Историческое введение / Пер. с англ. — М.: Логос, 2002. — 680 с — (Сигма).
- Прехтль П. Введение в феноменологию Гуссерля. — Томск: Водолей, 1999.
- Херрман Ф.-В. Понятие феноменологии у Хайдеггера и Гуссерля. — Томск: Водолей, 1997.
- Мотрошилова Н. В. Идеи Эдмунда Гуссерля как введение в феноменологию. — М.: Феноменология—Герменевтика, 2003. — 720 с
- Ермоленко А.Н. Этика ответственности и социальное бытие человека.- К.,1994.
- Рюс, Жаклін. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки /Пер. с фр.- К.: Основи, 1998.
- В.А.Луков. Социальное проектирование. – М., 2003
- Human development report . 2005-2009. New York Oxford, Oxford University Press.
- The Cambridge Dictionary of Philosophy, 1995

- Бердяев Н. А. Философия свободы. Смысл творчества. – М.: Издательство «Правда», 1989. - 607 с.
- Бубер М. Я и Ты / Пер. с нем. - М.: Высш. шк., 1993. - 175 с.
- Кун Т. Структура научных революций. – М., Прогресс, 1975. – 288 с.
- Лосев А.Ф. Бытие. Имя. Космос. – М., “Мысль” , 1993.
- Поппер Карл. Логика и рост научного знания. Избранные работы: Пер. с англ. – М., Прогресс, 1983. – 606 с.
- Фейерабанд П. Избранные труды по методологии науки: Пер с англ. – М., Прогресс, 1986. – 543 с.
- Франкл В. Человек в поисках смысла: Сборник. – М.: Прогресс, 1990.– 368 с.

- Вартофский М. Модели. Репрезентация и научное понимание: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1988. – 507 с.
- Дисциплинарность и взаимодействие наук. - М., 1986.
- Емельянов Е. Я. Интернализация ценностей науки: социально-психологическая точка зрения // Ценностные аспекты развития науки. – М.: Наука, 1990. – С. 121-136.
- Каган М.С. Системный подход и гуманитарное знание. Избр. ст. - Л., 1991.
- Канке В. А. Основные философские направления и концепции науки. Итоги XX столетия. – М.: Логос, 2000. – 320 с.
- Современная западная социология науки. Критический анализ. - М., 1988.
- Столович Л. Н. Красота. Добро. Истина: Очерк истории эстет. аксиологии. – М.: Республика, 1994. – 464 с.
- Шелер М. Избранные произведения. – М.: Гнозис, 1994.
- Визгин Вик. П. Истина и ценность // Ценностные аспекты развития науки. – М.: Наука, 1990. – С. 36-51.
- Злобин Н. С. Ценность истины и истинность ценности // Ценностные аспекты развития науки. – М.: Наука, 1990. – С. 18-36.
- Крымский С. Б. Культурно-экзистенциальные измерения познавательного процесса // Вопр. философии, 1998. – № 4. – С. 40-49.
- Микешина Л. А. Метаморфозы проблемы “когнитивное—ценностное” в философии и методологии науки // Ценностные аспекты разв. науки. – М.: Наука, 1990. – С. 211-228.
- Черняк В. С. Нормы научности и ценности культуры // Ценностные аспекты развития науки. – М.: Наука, 1990. – С. 182-197.
- Татаркевич В. О счастье и совершенстве человека. – М., 1981
- Столович Л.Н. Красота.Добро.Истина: Очерк истории эстетической аксиологии. –М.,1994
- В.А.Луков. Социальное проектирование. – М., 2003
- Human development report . 2005-2017. New York Oxford, Oxford University Press.

- The Cambridge Dictionary of Philosophy, 1995
- Ювал Харрарі. Людина розумна, Лондон, 2014, перекл. з англ. -444 ст.
- Ювал Харрарі. Homo Deus. За лаштунками майбутнього. – Київ, 2018